

Chambre des Représentants

SESSION 1985-1986

14 JUILLET 1986

PROPOSITION DE LOI

complétant l'article 223
du Code civil
et les articles 1271 et 1280
du Code judiciaire

(Déposée par M. Van den Bossche)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

En cas de divorce pour cause déterminée, le tribunal peut accorder à l'un des époux une pension alimentaire à charge de l'autre époux. Cette pension ne peut cependant excéder le tiers des revenus de l'époux débiteur de la pension (art. 301, § 4, du Code civil). Au cours de la période précédant le divorce, le juge de paix et le président du tribunal de première instance peuvent ordonner des mesures provisoires respectivement pendant la séparation de fait et pendant la procédure en divorce. Ils peuvent notamment accorder à l'un des époux une pension provisoire à charge de l'autre. La loi ne prévoit aucun plafond pour cette pension provisoire, qui peut donc excéder le tiers des revenus du débiteur.

Nous estimons que cette différence entre les dispositions légales qui s'appliquent respectivement aux pensions accordées après le divorce et aux pensions accordées pendant la séparation de fait ou au cours de la procédure en divorce n'est pas justifiée. S'il est vrai que la séparation de fait ou la procédure en divorce ne mettent pas juridiquement fin au mariage, ni, par conséquent, à l'obligation faite à chacun des époux de contribuer aux charges du mariage selon ses facultés (art. 221, alinéa 1er, du Code civil), il est néanmoins évident que pendant la séparation de fait et la procédure en divorce, comme après le divorce, les époux forment en fait toujours des ménages distincts, avec les mêmes difficultés et possibilités matérielles. Aucune considération logique ne justifie donc que la pension dont l'un des époux est débiteur envers l'autre soit régie par des règles différentes selon que les époux sont séparés de fait ou divorcés. Cette distinction se justifie d'ailleurs d'autant

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1985-1986

14 JULI 1986

WETSVOORSTEL

tot aanvulling van de artikelen
223 van het Burgerlijk Wetboek
en 1271 en 1280
van het Gerechtelijk Wetboek

(Ingediend door de heer Van den Bossche)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

In geval van een echtscheiding op grond van bepaalde feiten kan de rechtbank aan één van de echtgenoten een onderhoudsuitkering toekennen ten laste van de andere echtgenoot. Deze onderhoudsuitkering mag echter niet hoger liggen dan één derde van de inkomsten van de uitkeringsplichtige (art. 301, § 4 van het burgerlijk wetboek). In de periode die aan de echtscheiding voorafgaat, tijdens de feitelijke scheiding en tijdens de echtscheidingsprocedure, kunnen respectievelijk de vrederechter en de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg voorlopige maatregelen nemen. Ze kunnen ondermeer een voorlopige uitkering toekennen aan de ene echtgenoot ten laste van de andere. Voor de voorlopige uitkering bepaalt de wet geen maximum, en deze kan dus meer bedragen dan één derde van de inkomsten van de alimentatieplichtige.

Dit verschil in de wettelijke bepalingen t.a.v. de uitkeringen tussen echtgenoten na echtscheiding en de uitkering tijdens de feitelijke scheiding of tijdens de echtscheidingsprocedure is o.i. niet verantwoord. Het is natuurlijk zo dat ingevolge feitelijke scheiding en ook ingevolge een procedure tot echtscheiding het huwelijk juridisch nog beslaat en derhalve ook de huwelijksplicht om naar vermogen in de lasten van het huwelijk bij te dragen (art. 221, eerste lid, van het burgerlijk wetboek) blijft doorlopen. Maar iedereen beseft dat zowel gedurende een feitelijke scheiding, tijdens een echtscheidingsprocedure als na een echtscheiding er in feite telkens gescheiden huishoudens bestaan, met ongeveer dezelfde materiële moeilijkheden en mogelijkheden. Er zijn dus geen logische argumenten voorhanden om de uitkering van de ene echtgenoot ten behoeve van de andere aan verschillende bepalingen te onderwerpen, naargelang de echtgenoten feitelijk gescheiden dan wel

moins que dans la pratique, l'existence de régimes différents allonge et complique les procédures en divorce. Lorsqu'un époux se voit accorder, à titre de mesure provisoire, une pension supérieure au tiers des revenus du débiteur de celle-ci, il a en effet tout intérêt à retarder autant que possible le divorce, même s'il n'y est pas fondamentalement opposé. Or, tout allongement de la procédure nuit à l'entente entre les époux qui se séparent et à leurs relations avec leurs enfants, mais aussi au fonctionnement des tribunaux, puisqu'il empêche de résorber l'arriéré judiciaire.

Pour toutes ces raisons, nous proposons d'insérer également dans l'article 223 du Code civil et les articles 1271 et 1280 du Code judiciaire, qui ont trait aux mesures provisoires, la disposition limitant le montant de la pension alimentaire que l'un des époux est tenu de verser à l'autre au tiers des revenus du débiteur de la pension. Nous proposons en outre de prévoir explicitement dans ces mêmes articles que, dans sa décision, le tribunal doit distinguer clairement la pension attribuée à l'un des époux à charge de l'autre de la pension destinée à l'entretien et à l'éducation des enfants. Il est en effet fréquent que le tribunal accorde à l'un des époux une pension globale destinée à la fois à son entretien et à celui des enfants. Les deux pensions ont pourtant un fondement différent et font d'ailleurs l'objet d'articles distincts dans le chapitre du Code civil consacré aux effets du divorce (art. 301 et 303). C'est pourquoi nous proposons de prévoir de manière expresse que la décision judiciaire doit bien faire la distinction entre la pension que l'un des époux est tenu de verser à l'autre et la contribution à l'entretien et à l'éducation des enfants.

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

L'article 223 du Code civil est complété par l'alinéa suivant :

« Si le juge de paix accorde à l'un des époux une pension sur les biens et les revenus de l'autre époux, celle-ci doit être clairement distinguée de la contribution à l'entretien et à l'éducation des enfants, et son montant ne peut en aucun cas excéder le tiers des revenus de l'époux débiteur de la pension. »

Art. 2

L'article 1271 du Code judiciaire est complété par l'alinéa suivant :

« Celle-ci doit être clairement distinguée de la contribution à l'entretien et à l'éducation des enfants, et son montant ne peut en aucun cas excéder le tiers des revenus de l'époux débiteur de la pension. »

uit de echt gescheiden zijn. Dat is des te meer zo omdat dit verschillende regime in de praktijk leidt tot langere en moeilijker echtscheidingsprocedures. Wanneer een echtgenoot als voorlopige maatregel een uitkering wordt toegekend die hoger ligt dan één derde van het inkomen van de uitkeringsplichtige, heeft hij of zij er alle belang bij om de echtscheiding zo lang mogelijk uit te stellen, zelfs indien er ten gronde tegen de echtscheiding geen verzet bestaat. Zo'n langdurig rekken is nefast, zowel voor de verstandhouding tussen de scheidende echtgenoten en de verhouding tot de kinderen, als voor de werking van de rechtbank en het oplopen van de gerechtelijke achterstand.

Omwille van de verschillende uiteengezette redenen stellen wij voor om de bepaling, die het bedrag van een onderhoudsuitkering tussen echtgenoten begrenst tot maximum één derde van het inkomen van de uitkeringsplichtige, ook in te voegen in de artikelen 223 van het burgerlijk wetboek, en 1271 en 1280 van het gerechtelijk wetboek, die betrekking hebben op de voorlopige maatregelen. Daarnaast willen wij in dezelfde artikelen uitdrukkelijk bepalen dat de beslissing van de rechtbank op een duidelijk onderscheiden wijze de eventuele uitkering tussen echtgenoten en de eventuele uitkering voor het onderhoud en de opvoeding van de kinderen moet vastleggen. Nu gebeurt het vaak dat de rechtbank aan een echtgenoot één globale uitkering toekent, die dan zowel voor het eigen onderhoud als voor dat van de kinderen moet dienen. Nochtans hebben beide uitkeringen een verschillende grondslag, en worden ze bijvoorbeeld in het burgerlijk wetboek in het hoofdstuk over de gevolgen van de echtscheiding en in verschillende artikels (art. 301 en art. 303) behandeld. Daarom stellen we voor om uitdrukkelijk te bepalen dat de uitkering tussen echtgenoten in de rechterlijke beslissing duidelijk moet worden onderscheiden van de bijdrage voor het onderhoud en de opvoeding van de kinderen.

L. VAN DEN BOSSCHE

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Artikel 223 van het Burgerlijk Wetboek wordt aangevuld met het volgende lid :

« Indien de vrederechter aan een echtgenoot een uitkering toekent uit de goederen en de inkomsten van de andere echtgenoot, moet deze uitkering duidelijk worden onderscheiden van de bijdrage voor het onderhoud en de opvoeding van de kinderen, en mag het bedrag van deze uitkering in geen geval hoger zijn dan een derde van de inkomsten van de tot uitkering gehouden echtgenoot. »

Art. 2

Artikel 1271 van het Gerechtelijk Wetboek wordt aangevuld met het volgende lid :

« Deze uitkering moet duidelijk worden onderscheiden van de bijdrage voor het onderhoud en de opvoeding van de kinderen, en het bedrag van deze uitkering mag in geen geval hoger zijn dan een derde van de inkomsten van de tot uitkering gehouden echtgenoot. »

Art. 3

L'article 1280 du Code judiciaire est complété par l'alinéa suivant :

« Si le juge accorde à l'un des époux une pension sur les biens et les revenus de l'autre époux, celle-ci doit être clairement distinguée de la contribution à l'entretien et à l'éducation des enfants, et son montant ne peut en aucun cas excéder le tiers des revenus de l'époux débiteur de la pension. »

30 juin 1986.

Art. 3

Artikel 1280 van het Gerechtelijk Wetboek wordt aangevuld met het volgende lid :

« Indien de rechter aan een echtgenoot een uitkering toekent uit de goederen en de inkomsten van de andere echtgenoot, moet deze uitkering duidelijk worden onderscheiden van de bijdrage voor het onderhoud en de opvoeding van de kinderen, en mag het bedrag van deze uitkering in geen geval hoger zijn dan een derde van de inkomsten van de tot uitkering gehouden echtgenoot. »

30 juni 1986.

L. VAN DEN BOSSCHE
